

Kas var būt trauksmes cēlējs?

Avoti: LR juridiskās informācijas vietnes

Trauksmes cēlējam nav obligāti jābūt konkrētā uzņēmuma pašreizējam darbiniekam, un jebkuras iestādes atteikums pieņemt ziņojumu tikai šī iemesla dēļ ir prettiesisks. Saskaņā ar Latvijas Trauksmes celšanas likumu tiesiskais statuss nav ierobežots tikai ar personām, kurām ir aktīvs darba līgums ar konkrēto uzņēmumu. Izšķirošais kritērijs ir tas, ka informācija par pārkāpumu ir iegūta saistībā ar profesionālo darbību (darba vidē) un personai šī ziņojuma dēļ var rasties nelabvēlīgas sekas.

Trauksmes cēlēja statuss

Statuss pienākas ikvienai fiziskai personai, kura informāciju par sabiedrībai kaitīgu pārkāpumu ir uzzinājusi šādos apstākļos - esošie un bijušie darbinieki, tostarp amatpersonas un uzņēmuma vadība. Darba meklētāji un kandidāti, kuri pārkāpumu pamanījuši atlases vai darba tiesisko attiecību nodibināšanas procesā. Praktikanti un stažieri, kuri uzņēmumā atrodas mācību ietvaros. Ārpakalpojumu sniedzēji un darbuzņēmēji, piemēram, pašnodarbinātie, konsultanti vai sadarbības partneru darbinieki, kas veic darbus uzņēmuma telpās/sistēmās. Akcionāri, dalībnieki un padomes locekļi, kuri ir iesaistīti uzņēmuma pārvaldībā.

Kāpēc iestādes nedrīkst atteikt ziņojumu?

Ja persona ziņo par pārkāpumu, ko atklājusi, piemēram, strādājot kā partneruzņēmuma darbinieks vai esot praksē, tai ir tiesības uz pilnu Trauksmes celšanas likumā noteikto aizsardzību un ziņojuma izskatīšanu pēc būtības. Likums aizsargā arī tās personas, kuras vairs nestrādā uzņēmumā, jo bijušie darba devēji joprojām var mēģināt atriebties, piemēram, sniegtot sliktas rekomendācijas darba tirgū.

Ko darīt, ja ziņojums ir noraidīts?

Ja valsts iestāde atsakās reģistrēt vai izskatīt iesniegumu, pamatojoties tikai uz to, ka iesniedzējs nav uzņēmuma štata darbinieks, šādu rīcību var un vajag apstrīdēt.

Ir jāvērsas pie Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB), kas ir centrālā trauksmes celšanas koordinācijas un uzraudzības iestāde Latvijā, un informēt par iestādes atteikumu vai konsultēties trauksmes cēlēju

kontaktpunktā, lai saņemtu metodisku palīdzību un tiesisko aizsardzību pret iestādes pieļautajiem pārkāpumiem.